

N Hypothecair krediet A2
MH/SL/AS
895-2023

Brussel, 24 april 2023

ADVIES

over

**HET VOORONTWERP VAN WET HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN EN TOT
WIJZIGING VAN BOEK VII VAN HET WETBOEK VAN ECONOMISCH RECHT
BETREFFENDE HET GEBUNDELD AANBOD EN DE NULSTELLINGSTERMIJN**

(goedgekeurd door het bureau op 3 februari 2023,
bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 24 april 2023)

Op 19 januari 2023 heeft de heer Pierre-Yves Dermagne, Vice-eersteminister en minister van Economie en Werk, het advies van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO gevraagd over het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen en tot wijziging van boek VII van het Wetboek van economisch recht betreffende het gebundeld aanbod en de nulstellingstermijn.

Na raadpleging van de betrokken organisaties vertegenwoordigd in sectorcommissie nr. 15 – Andere vrije en intellectuele beroepen, heeft het bureau van de Hoge Raad op 3 februari 2023 onderstaand advies uitgebracht, dat werd bekrachtigd door de algemene vergadering van de Hoge Raad op 24 april 2023.

CONTEXT

Het voorontwerp van wet dat ter advies wordt voorgelegd aan de Hoge Raad beoogt de wijziging van Boek VII van het Wetboek van economisch recht op het gebied van gebundelde aanbiedingen in het kader van een hypothecair krediet. Ook beoogt het de verbetering van de informatieverplichting wat betreft de nulstellingstermijn en zijn gevolgen.

ALGEMEEN STANDPUNT

De Hoge Raad onderschrijft de vooropgestelde doelstelling van het voorontwerp van wet, namelijk het waarborgen van een betere bescherming van de consument.

De zeer beperkte antwoordtermijn liet niet toe om ruimere raadplegingen in de schoot van de organisaties te organiseren, net zomin als in de organen van de Hoge Raad. De Hoge Raad verzoekt steeds een redelijke antwoordtermijn te voorzien.

1. Nulstellingstermijn

De voorgestelde wijziging verlengt de periode van kennisgeving vóór het verstrijken van de nulstellingstermijn. Zo moet de kredietgever, volgens artikel 16 van het voorontwerp van wet, de consument 6 maanden voor de verwittiging met elk nuttig communicatiemiddel herinneren aan de datum van het verstrijken van de nulstellingstermijn.

Bovendien vervolledigt artikel 17 deze verplichting formeel door in artikel VII.99, §2 bij de kredietopeningen, behoudens de geoorloofde debetstanden op een rekening, een bepaling onder 4° in te voegen die luidt: “een opvallende waarschuwing dat de contractuele minimale betalingen mogelijk niet voldoende zijn om het opgenomen bedrag tijdig terug te betalen op die datum”.

De Hoge Raad stemt in met wat in het voorontwerp van wet wordt bepaald, omdat dit waarborgt dat de consument correct wordt geïnformeerd en dus de transparantie en de bescherming van de consument garandeert.

2. Gebundeld aanbod

De ontvangen standpunten met betrekking tot dit aspect zijn fundamenteel verschillend. De Hoge Raad verkiest daarom uitzonderlijk de uiteenlopende standpunten als bijlage toe te voegen bij dit advies.

Voorontwerp van wet betreffende gebundelde verkoop m.b.t. hypothecair krediet en nulstellingstermijn Nota FVF-BVVM-FEPRABEL

31/01/2023

Algemeen standpunt

FVF, Feprabel en BVVM (hierna 'federaties') zijn drie van de vier representatieve beroepsfederaties voor de Belgische verzekeringstussenpersonen.

FVF, Feprabel en BVVM vertegenwoordigen samen 90% van de Belgische verzekeringsmakelaars en hun personeelsleden (ruim 9000 personeelsleden). Deze federaties wensen via deze nota een gezamenlijk standpunt te delen.

Er is op dit moment een belangrijke anomalie in de wetgeving, namelijk dat de consument die een woonkrediet afsluit zich veelal ook (onbewust) voor vele jaren laat gijzelen door verzekeringscontracten af te sluiten die gegarandeerd interessant zijn voor de bank die het krediet verstrekt, maar niet noodzakelijk in het belang zijn van de consument. Dat is wat de consument nu ondergaat met de gebundelde verkoop van een woonkrediet en de nevendiensten/aangehechte contracten d.m.v. een voorwaardelijke extra rentekorting. Immers, wat de bank momenteel met de ene hand geeft, neemt ze met de andere terug. En bovendien is het niet meer van deze tijd dat vanuit de praktijk de concurrentie voor bepaalde verzekeringen 20 tot 30 jaar kunstmatig wordt lamgelegd. Quid het jaarlijks opzegrecht van de consument voor zijn verzekeringen? Compleet feitelijk uitgehold. Quid zijn opzegrecht na een schadegeval of wanneer de verzekeringsmaatschappij de premie verhoogt? Dezelfde onaanvaardbare situatie. De rechten en plichten zijn ongelijk verdeeld in het voordeel van de banken. En ook de verzekeringsmakelaars staan vaak met de rug tegen de muur en zijn door de gevolgen van de gebundelde verkoop onmogelijk in staat om op deze manier hun job uit te oefenen zoals het hoort, hetgeen ook gevolgen heeft voor hun klanten. De klachten van leden-verzekeringsmakelaars stapelden zich bij de federaties doorheen de jaren op, voornamelijk de onmogelijkheid om de klant maatwerk te leveren. Er moet dringend een einde komen aan de gijzeling van de consument!

De federaties juichen daarom het voorontwerp toe.

Met dit voorontwerp wordt inderdaad meer consumentenbescherming geboden waardoor, m.b.t. de nevendiensten (o.a. brand- en schuldsaldoverzekeringen):

1. De consument meer keuzevrijheid krijgt voor zijn verzekeringen door een betere werking van een vrije markt. Deze keuzevrijheid van de consument hoeft helemaal niet te betekenen dat grootbanken klanten zullen verliezen in het segment van de nevendiensten. Het zal hen enkel stimuleren om ook voor deze producten de beste service en de scherpste prijs/kwaliteit aan te bieden omdat ze nu de concurrentie zullen moeten aangaan met o.m. gespecialiseerde makelaars. De consument kan hier enkel beter van worden, hij zal immers een betere prijs/kwaliteit krijgen voor zijn verzekeringsproducten.
2. De consument meer keuzevrijheid krijgt voor de keuze van verzekeringstussenpersoon.
3. De consument verzekeringen op maat van zijn (veranderde) behoeften krijgt.

Verder krijgt de consument terecht meer bescherming tegen, ons inziens, de niet toegestane koppeling van verzekeringen (bv. autoverzekeringen, familiale verzekeringen, pensioenverzekering,...) aan de voorwaardelijke rentekorting, wat in de praktijk nu vaak voorkomt.

Het voorontwerp houdt daarnaast ons inziens rekening met de bekommernissen die geuit werden in:

- De [de studie van het prijzenobservatorium](#): “De bundelverkoop van een woningkrediet en een brandverzekering kan er dus voor zorgen dat de concurrentie op de markt voor brandverzekeringen niet optimaal speelt. Hierbij dient te worden aangestipt dat aangezien hypotheekleningen vaak voor erg lange duur (10 jaar, 15 jaar, tot zelfs 30 jaar) worden aangegaan, de hieraan gekoppelde brandverzekering impliciet ook voor lange tijd wordt aangegaan, niettegenstaande deze jaarlijks kan opgezegd worden.”
- De [studie van EIOPA](#) (thematic review of bancinsurance): “Het recente thematische onderzoek van EIOPA naar bankverzekeringen gaf aanleiding tot ernstige bezorgdheid met name voor wat betreft de hoge commissies en belangenconflicten tussen ontwikkelaars, distributeurs en consumenten, wat er, in de context van bankverzekeringsmodellen, toe leidt dat producten geen eerlijke prijs bieden en dat consumenten een beperkte keuze hebben.”

Ook de Ombudsman Verzekeringen bevestigt de problematiek (sectormagazine [Vrijuit](#)): “Dus ja, als de consument merkt dat hij beperkt is in zijn keuze vanwege de al dan niet opgedrongen koppeling van de brandverzekering aan diens hypothecair krediet, leidt dat inderdaad tot klachten.” (Laurent De Bary)

De federaties zijn tevens verheugd dat art. 20 van dit voorontwerp ook toepasselijk is op contracten betreffende een gebundelde verkoop gesloten voor de inwerkingtreding van deze wet. Immers, voor de consumenten die nu een bestaand woonkrediet (hetgeen vaak nog vele jaren dient afbetaald te worden) met één of meerdere gebundelde verzekeringen hebben, zal de concurrentie eindelijk volop kunnen spelen. Het recht op vrije keuze van dienstverlening en verzekeringsproducten is immers een basisrecht voor elke consument. Het voorontwerp zet hier een misgroeide situatie in één beweging recht, anders dan een uitdoofeffect wat voor vele consumenten een verhaal op heel lange termijn zou worden en dus niet gepercipieerd zou worden als substantiële verbetering.

Desalniettemin zijn er enkele aandachtspunten en opmerkingen bij het voorontwerp die u hierna kan terugvinden.

Voorafgaandelijke opmerking

De federaties willen benadrukken dat art. 286 Wet Verzekeringen (lex specialis) geen achterpoort mag worden om vanuit de praktijk de consumentenbescherming verder te ondermijnen. Het mag juridisch geen opening tot discussie of tegenstrijdigheden geven met de bepalingen voorzien in het voorontwerp, met rechtsonzekerheid tot gevolg. Immers, de consument is hier dan de dupe van.

Specifieke opmerkingen art. 20 van het voorontwerp

Art. 20, alinea 1

“...Indien de kredietgever, of desgevallend de kredietbemiddelaar, het afsluiten van een nevendienst of een aangehecht contract bedingt is hij gehouden de door de consument voorgestelde dienstverlener, die verschillend is van de dienstverlener die werd verkozen door de kredietgever, te aanvaarden, indien die een gelijkwaardige nevendienst aanbiedt of in voorkomend geval een gelijkwaardig aangehecht contract aanbiedt voor dezelfde prijs of een goedkopere prijs”.

Dit is volgens de federaties niet het enige criterium, de prijs mag hier geen rol spelen gezien er ook meer en betere waarborgen kunnen afgesloten zijn in het aangehecht contract/nevendienst of een andere en meer aangepaste vorm van dienstverlening. De waarborgen kunnen dus niet alleen “gelijkwaardig” zijn, maar zelfs beter.

De federaties zijn van mening dat hetgeen voorzien wordt uit art. 20, alinea 5, met name de motivering van de weigering, ook dient voorzien te worden op het einde van alinea 1. Onze opmerkingen m.b.t. art. 20, alinea 5, zie infra. Belangrijk hierbij is dat de eventuele weigering binnen een redelijke termijn wordt meegedeeld aan de consument (bv. binnen drie werkdagen na kennisname).

Ons inziens dienen de kredietgevers tijdig vóór het afsluiten van een woonkrediet een informatiefiche, die de gedetailleerde kenmerken van de door de kredietgever bedongen nevendiensten/aangehechte contracten bevat. Op die manier kan de consument zijn keuzevrijheid uitoefenen en het aanbod van andere dienstverleners vergelijken.

Art. 20, alinea 2

De federaties vinden het begrip ‘wezenlijk verband’ onvoldoende duidelijk wat kan leiden tot rechtsonzekerheid. Ons inziens dient er enkel van aangehechte contracten worden gesproken, zoals gedefinieerd in art. 146 WER Boek VII (schuldsaldoverzekering, brandverzekering, borgtochtverzekering).

Voorstel:

“De voorwaardelijke vermindering toegekend in het raam van een gebundelde verkoop is enkel toegestaan *ingeval van een aangehecht contract in de gevallen bedoeld in artikel VII. 146, §1, al. 2* ~~indien er een wezenlijk verband bestaat tussen de door de kredietgever of, desgevallend, de kredietbemiddelaar, verkozen dienstverlening tegen een verminderde prijs, en de kredietovereenkomst zelf.~~”

Art. 20, alinea 3

Het wordt “contract” dient ons inziens vervangen te worden door “kredietovereenkomst”.

Art. 20, alinea 5

De voorziene termijn van ‘2 jaar’ is tegenstrijdig met het jaarlijks opzegrecht i.k.v. verzekeringscontracten (art. 85 Wet Verzekeringen).

Dit art. 85 Wet Verzekeringen dient volgens de federaties gerespecteerd te worden.

Het is *an sich* goed dat de kredietgever een weigering moet motiveren, maar hierbij moet vermeden worden dat consument “onder druk” wordt gezet om toch alsnog de aangehechte contracten (zie onze specifieke opmerking Art. 20, alinea 2) bij de door de kredietgever voorgestelde dienstverlener, te behouden.

De federaties vrezen dat dit een achterpoort wordt, niet in het belang van de consument. Wat als de consument niet akkoord gaat met de redenen van weigering ? Hoe kan de consument hier tegen in beroep gaan? Belangrijk hierbij is dat de eventuele weigering binnen een redelijke termijn wordt meegedeeld aan de consument (bv. binnen drie werkdagen na kennisname).

FVF
Autolei 250
2160 Wommelgem
tel. 03 244 12 80 - fax 03 216 97 45
info@fvf.be - www.fvf.be

UPCA - BVVM
Avenue Albert-Elisabeth 40
1200 Bruxelles
tel. 02 737 95 83 - fax 02 732 14 18
info@bvvm.be - www.bvvm.be

Feprabel
Avenue Albert-Elisabeth 40
1200 Bruxelles
tel. 02 743 25 60 - fax 02 735 44 58
info@feprabel.be - www.feprabel.be

Adviesnota BZB-Fedafin met betrekking tot het voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen en tot wijziging van boek VII van het Wetboek van economisch recht betreffende de gebundelde aanbiedingen en de nulstellingstermijn

24.01.2023

BZB-Fedafin is met haar meer dan 2400 leden, de meest representatieve beroepsvereniging van zelfstandige tussenpersonen met als hoofdactiviteit de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten, verzekeringsdiensten en kredietdiensten. **BZB-Fedafin vertegenwoordigt als enige beroepsvereniging van zelfstandige tussenpersonen op een volwaardige wijze de verschillende statuten zoals zij erkend worden via de FSMA, m.n. makelaars, agenten en subagenten.**

Gezien de gelijke verhoudingen tussen de verschillende statuten die onze leden vertegenwoordigen, kunnen we niet anders dan een genuanceerd en evenwichtig standpunt, met focus op de consumentenbescherming, naar voren brengen aangezien we alle tussenpersonen vertegenwoordigen en niet de belangen van één bepaalde groep van tussenpersonen verdedigen in dit dossier.

Algemeen

Vanuit BZB-Fedafin zijn we van oordeel dat de huidige regelgeving voldoende handvaten aanreikt om eventuele problemen die zich zouden voordoen bij de gebundelde verkoop van hypothecaire kredieten samen met één of meerdere verzekeringsproducten aan te pakken.

Uit navraag bij de ombudsdiensten en de economische inspectie blijkt eveneens dat er zeer weinig klachten zijn en dat de klachten die er zijn in het overgrote deel van de gevallen ook worden opgelost na tussenkomst van de ombudsdienst. Hetgeen nogmaals bevestigt dat de huidige regelgeving voldoende mogelijkheden biedt om mistoestanden aan te pakken. Rekening houdende met de meer dan 300 000 hypothecaire kredieten die jaarlijks worden afgesloten blijkt het aantal klachten dat niet wordt opgelost echter zeer marginaal te zijn.

Rol van de tussenpersoon

Als beroepsvereniging zijn wij ervan overtuigd dat de tussenpersoon een cruciale rol heeft te vervullen door het nodige advies te geven en samen met de klant de verschillende aspecten te onderzoeken om in het belang van de klant de beste oplossing te voorzien. De afgelopen jaren werden de verplichtingen en de na te leven gedragsregels voor de tussenpersonen merkelijk uitgebreid met net de bedoeling de consument beter te beschermen. De tussenpersonen dragen hier een grote verantwoordelijkheid.

In het algemeen voorziet de wetgeving in uitgebreide informatieverplichtingen voor de financiële sector. Een correct advies begint immers bij goede informatie. Het is vanzelfsprekend dat de consument voorafgaand aan de onderschrijving van het verzekeringsproduct en het hypothecaire krediet voldoende geïnformeerd wordt. Zo moet de klant goed geïnformeerd worden over de vrije keuze van verzekeraar, moet hij ook goed geïnformeerd worden over het feit dat als hij de verzekeringspolissen opzegt gedurende de looptijd van het krediet, de korting op de rentevoet van het krediet voor de resterende looptijd wegvalt. De consument moet steeds kunnen berekenen of de goedkopere premie bij een andere verzekeraar opweegt tegen het verlies van de korting. Ook moet de klant duidelijk geïnformeerd worden wanneer de premie van die brand- of schuldsaldoverzekering nog niet vastligt bij het bepalen van het JKP. De berekening van de verzekeringspremies gebeurt immers vaak pas nadat de keuze voor een kredietgever vastligt.

Ook moet het JKP worden bepaald op basis van de informatie die men reeds kent (leeftijd, ziekte, etc.). Situaties waarbij de geschatte premies berekend worden op standaardscenario's en waarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van de klant om zo tot lagere premies te komen zijn geen correcte praktijk volgens de huidige wetgeving en moeten beteugeld worden.

In de wetenschap dat een groot aantal van de bankagenten hun activiteiten cumuleert met het statuut van verzekeringsmakelaar, zij met dezelfde verzekeringsmaatschappijen werken en dezelfde kortingen kunnen aanbieden als andere verzekeringsmakelaars die geen bank- of kredietactiviteiten aanbieden, menen wij er vanuit te mogen gaan dat ook deze tussenpersonen de klanten de nodige informatie verschaffen voor wat betreft de verschillende mogelijkheden die er zijn.

De tussenpersonen moeten zowel bij zijn advies over het krediet als bij zijn advies over de verzekeringsproducten de desbetreffende gedragsregels naleven. Ervan uitgaan dat de zelfstandige tussenpersoon niet zou nagaan of de aangeboden producten in het belang van de klant zijn, noch aangepast zouden zijn aan de verlangens en behoeften van de klant, gaat uit van een onterecht wantrouwen in de tussenpersoon. Wij verwijzen hiervoor ook naar de inspectieverslagen van FSMA m.b.t de opgelegde gedragsregels voor de verschillende zelfstandige tussenpersonen, waaruit blijkt dat deze in het algemeen goed gevolgd worden.

De klant

Dat de klant in sommige gevallen van een **significant voordeel** zou kunnen genieten door in te gaan op het gebundelde voorstel van de zelfstandige tussenpersoon lijkt ons ontegensprekelijk te zijn en wordt tevens bevestigd in een studie van het prijzenobservatorium.

We verduidelijken dit nog graag met een klein cijfervoorbeeld om duidelijk te maken dat voornamelijk de waarde van het ontleend bedrag en de looptijd waartegen een krediet wordt aangegaan zullen doorwegen in de keuze die de klant heeft om al dan niet in te gaan op desbetreffend voorstel.

Voorbeeld 1

Case A (zonder korting)

Ontleend bedrag: 300 000€
Intrestvoet: 4%
Looptijd: 25 jaar

Case B (met korting)

Ontleend bedrag: 300 000€
Intrestvoet: 3,35%
Looptijd: 25 jaar

Totaal intrest aflossing 175 053€

Totaal intrest aflossing 143 352€

Om de impact van de korting o.b.v. gebundelde verkoop van een brandverzekering en schuldsaldoverzekering te neutraliseren moet er over een periode van 25j. moet er jaarlijks een voordeel gerealiseerd worden van 1 268,04€ over dezelfde periode wat neerkomt op een totaal bedrag van 31 701€.

Voorbeeld 2

Case A (zonder korting)

Ontleend bedrag: 100 000€
Intrestvoet: 4%
Looptijd: 10 jaar

Case B (met korting)

Ontleend bedrag: 100 000€
Intrestvoet: 3,35%
Looptijd: 10 jaar

Totaal intrest aflossing 21 494€

Totaal intrest aflossing 17 822€

Om de impact van de korting o.b.v. gebundelde verkoop van een brandverzekering en schuldsaldoverzekering te neutraliseren moet er over een periode van 10j. moet er jaarlijks een voordeel gerealiseerd worden van 367,20€ over dezelfde periode wat neerkomt op een totaal bedrag van 3 672€.

Vanuit BZB-Fedafin melden onze leden ons dat klanten die het overwegen van een hypothecair krediet aan te gaan steeds meerdere adviezen vragen bij verschillende tussenpersonen / instellingen en zij alleszins geen moeite hebben om deze zaken met elkaar te vergelijken op het niveau van de prijszetting. Uiteindelijk gaat het dan ook over een éénvoudige optelsom, waarbij de verschillende tussenpersonen om advies kunnen gevraagd worden. De tussenpersonen houden uiteraard bij hun advies niet enkel rekening met de prijs maar zorgen er ook voor de klant een verzekeringsproduct te adviseren dat het best past bij zijn verlangens en behoeften. In dat opzicht is het verwonderlijk dat het Prijzenobservatorium in haar studie stelt dat de rol van de verzekeringsmakelaar wordt ingeperkt door de koppeling van de woningverzekering aan de hypotheeklening. We herinneren aan de fundamentele gedragsregel voor de verzekeringstussenpersonen nl “De verzekeringsdistributeur moet zich steeds op loyale, professionele wijze inzetten voor de belangen van zijn klanten.” en de zorgplicht die bepaalt dat de verzekeringsdistributeur de verlangens en behoeften van de klant vaststelt en een verzekeringsovereenkomst voorstelt die in overeenstemming is met deze verlangens en behoeften ¹(FSMA_ - praktijkgids over de IDD_gedragsregels).

¹ De FSMA begrijpt de regel als volgt: om de verlangens en behoeften vast te stellen, bevrage de verzekeringsdistributeur de klant onder meer over de volgende zaken:

- de risico's die de klant wil dekken door het afsluiten van de verzekeringsovereenkomst;
- de verzekeringsovereenkomsten die de klant al heeft afgesloten voor deze risico's.

Deze bepaling streeft de volgende doelstellingen na:

- vermijden dat de cliënt meermaals gedekt zou zijn voor dezelfde risico's;
- onderverzekering vermijden;
- oververzekering vermijden;
- een verkeerde dekking vermijden.

Het is uiteindelijk de klant die een weloverwogen beslissing moet nemen. De klant moet weloverwogen zijn beslissingen nemen bij het aangaan van het contract en gedurende de looptijd van het contract. Hij zal steeds het voordeel van de korting moeten afwegen tegen een eventuele lagere verzekeringspremie elders.

Concurrentie op de verzekeringsmarkt

De bezorgdheid dat de concurrentie op de verzekeringsmarkt niet optimaal speelt waarvoor wordt verwezen naar de studie van het Prijzenobservatorium mbt de woningverzekeringen, moet enigszins gerelativeerd worden. In de studie wordt dit immers ook niet absoluut geponeerd. *“De bundelverkoop van een woningkrediet en een brandverzekering **kan** er dus voor zorgen dat de concurrentie op de markt voor brandverzekeringen niet optimaal speelt”*. De verzekeringssector is een actieve markt met zeer veel mededinging. Dit betekent dat de klant heel veel mogelijkheden heeft om verschillende aanbiedingen te gaan vergelijken. De korting van de rentevoet wordt door de kredietgever gegeven omdat de klant zich gedurende lange termijn verbindt met zijn brand- en /of schuldsaldoverzekering. Waarom de concurrentie hier “onrechtmatig” zou zijn, is niet duidelijk en wordt niet verduidelijkt. In de jaarlijkse diepgaande analyse over de distributiekkanalen van de Belgische verzekeringsmarkt door Assuralia² lezen we het volgende:

“Verzekeringen verbonden aan hypothecaire leningen worden vaker verkocht door makelaars: zij vertegenwoordigen 47,2 % van de premieinkomsten in 2021. “

En “De nieuwe productie van verzekeringen verbonden aan hypothecaire leningen levert in 2021 meer inkomsten op. Hun omzet stijgt met 15,4 miljoen euro (+16,3 %) tot 109,8 miljoen euro. Deze groei is samengesteld uit stijgingen van 5,4 miljoen euro (+17,7 %) bij de makelarij en 10,0 miljoen euro (+15,6 %) bij de andere distributiekkanalen. De makelaars winnen hierdoor 0,4 procentpunten marktaandeel tegenover 2020 en komen uit op 32,4 %.”

Strekking van het voorontwerp van wet

Alhoewel we van oordeel zijn dat de huidige wetgeving volstaat om mistoestanden aan te pakken, kunnen we een betere bescherming van de consument ondersteunen door toevoeging van enkele specifieke voorwaarden in de wet (artikel 20, §1, tweede en derde lid). We zien evenwel geen redenen om de gebundelde verkoop als such op de helling te zetten. De beperking van de gebundelde aankoop om de klant na 2 jaar de vrijheid te geven om van verzekeringsproduct te wijzigen zonder verlies van de aangeboden kortingen omwille van de gebundelde aankoop komt eigenlijk neer op het verbieden van de gebundelde verkoop bij kredieten. Dit zal geenszins in het voordeel van de klant uitdraaien.

Het prijzenobservatorium adviseert dit ook niet in haar studie mbt woningverzekeringen waarnaar in het voorontwerp van wet wordt verwezen. Het Prijzenobservatorium beveelt aan om een korting op de rentevoet aan te bieden per voorwaarde en niet voor een pakket van voorwaarden, om de overstapkosten voor de consument wettelijk te plafonneren en om indien de verzekeringsmaatschappij de tarieven verhoogt (los van de indexering, maar bv. omwille van rendabiliteitsproblemen), de consument van verzekering kan veranderen zonder de korting op de rente te verliezen.

² <https://www.assuralia.be/nl/studies-en-cijfers/assuralia-studies/244-distributiekkanalen-in-de-verzekeringen>

Artikelsgewijze bespreking

BZB-Fedafin adviseert om volgende artikels zoals hieronder weergegeven aan te passen:

Artikel 19: De voorgestelde aanvulling “desgevallend na vervanging door een evenwaardig contract bij de dienstverlener van de consument” te schrappen en te wijzigen als volgt:

In artikel VII. 146, §2, van hetzelfde wetboek... worden in de bepaling van het tweede lid de woorden “ of te handhaven” ingevoegd tussen de woorden “ te sluiten” en “bij een door de kredietgever aangewezen verzekeraar” .

Artikel 20:

Het vierde lid te schrappen.

De korting wordt vaak verleend omwille van het feit dat de aangehechte verzekering wordt afgesloten via het distributiekanaal waar de kredietgever de via dat kanaal bekomen inducements kan gebruiken voor het toestaan van de korting.

Het vijfde lid te schrappen.

Het limiteren van de gebundelde verkoop tot een periode van 2 jaar betekent de facto het opheffen van het systeem van kortingen op de woonkredieten. Dit zal niet in het voordeel van de klant uitdraaien.

Het zesde lid te vervangen door “In het raam van een voorwaardelijke vermindering is de kredietgever verplicht de verlaagde prijs van de kredietovereenkomst zonder extra kosten te handhaven indien de dienstverlener gedurende deze periode het tarief van de nevendienst verhoogde met een hoger bedrag dan het bedrag dat voortvloeit uit een contractuele tariefindexering”

Artikel 122:

Tweede lid te schrappen.

Gezien de grote impact van de wijzigingen bepaald in artikel 20 ongeacht of bij die wijzigingen nog rekening wordt gehouden met de bemerkingen van de sector, kan niet aanvaard worden dat de bepalingen toepasselijk worden op de contracten betreffende een gebundelde verkoop gesloten voor de inwerkingtreding van deze wet.

Bovendien is dit in strijd met het principe van niet-retroactiviteit van de wet. Dit principe beschermt de rechtszekerheid en komt tegemoet aan de legitieme verwachtingen van de rechtszoekende.

Het Grondwettelijk Hof heeft reeds herhaaldelijk geoordeeld dat de terugwerkende kracht van een wet verantwoord moet worden (zie in dit kader: GwH 30 oktober 2012, nr. 137/2012, B.9). Enkel wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang, kan de retroactiviteit worden toegepast.

In de toelichting is evenwel geen enkele motivering te vinden waarom de bepalingen moeten worden toegepast op lopende contracten. *A fortiori* is het al helemaal onduidelijk welke doelstelling van algemeen belang hiermee beoogd wordt.

De betrokken contracten werden (veelal jaren geleden) geheel conform de geldende wetgeving afgesloten. De contractpartijen mogen dan ook de legitieme verwachting hebben dat de bepalingen van de overeenkomst blijven gelden gedurende de volledige looptijd. Bij een eventuele procedure bij het Grondwettelijk Hof, is de kans op vernietiging van deze bepaling dan ook reëel, gezien de rechtsonzekerheid die dit teweegbrengt.